



Batı Karadeniz Tıp Dergisi
Medical Journal of Western Black Sea



DOI:10.29058/mjwbs.2017.1.7

Kısa Rapor

Bülent Ecevit Üniversitesi Tıp Fakültesi Beyaz Önlük Standardizasyon Çalışması

Ayşe Semra Demir Akca ^a, Yasin Öztürk ^b, Ali Borazan ^c

^a *Aile Hekimliği Anabilim Dalı, Tıp Fakültesi, Bülent Ecevit Üniversitesi, Zonguldak, Türkiye*

^b *İç Hastalıkları Anabilim Dalı, Tıp Fakültesi, Bülent Ecevit Üniversitesi, Zonguldak, Türkiye*

^c *Nefroloji Anabilim Dalı, Tıp Fakültesi, Bülent Ecevit Üniversitesi, Zonguldak, Türkiye*

**MAKALE
BİLGİSİ**

Gönderilme Tarihi:
30.03.2017

Revizyon:
10.04.2017

Kabul:
15.04.2017

Sorumlu Yazar:
Ayşe Semra Demir Akca
aysesemra@hotmail.com

Anahtar Kelimeler:
Beyaz önlük,
Kalite güvencesi,
Tıp fakültesi

ÖZET

Bülent Ecevit Üniversitesinin tüm birimlerinde kalite güvence sisteminin güçlenmesi kapsamında yeni kalite hedefleri geliştirmektedir. Sunulan hizmetlerin kalitesini arttırmak ve sürekli iyileştirme ilkeleri doğrultusunda çalışmaktadır. Bu ilkeler doğrultusunda Bülent Ecevit Üniversitesi Tıp Fakültesi, öğrenci ve öğretim elemanlarının giyecekleri “beyaz önlük” amblem ve kalite standartlarını uygulamaya koymuştur. Bu yazıda “Bülent Ecevit Üniversitesi Tıp Fakültesi Beyaz Önlük Amblem ve Kalite Standartları” konusunda kısa bir rapor sunulmuştur.

© 2017 Bülent Ecevit Üniversitesi Her hakkı saklıdır.



Brief Report

Bülent Ecevit University Faculty of Medicine, White Coat Standardization Study

Ayşe Semra Demir Akca ^a, Yasin Öztürk ^b, Ali Borazan ^c

^a *Department of Family Medicine, Faculty of Medicine, Bülent Ecevit University, Zonguldak, Türkiye*

^b *Department of Nephrology, Faculty of Medicine, Bülent Ecevit University, Zonguldak, Türkiye*

^c *Department of Internal Medicine, Faculty of Medicine, Bülent Ecevit University, Zonguldak, Türkiye*

**ARTICLE
INFORMATION**

Date of Submission

30.03.2017

Revision:

10.04.2017

Accepted:

15.04.2017

Correspondence Author:

Ayşe Semra Demir Akca

aysesemra@hotmail.com

Key Words:

White- coat,

Quality assurance,

Medical faculty

ABSTRACT

Bülent Ecevit University develops new quality targets within the scope of strengthening the quality assurance system in all units of the university. Bülent Ecevit University working towards improving the quality of the services offered and continuously improving the principles. In line with these principles, Bülent Ecevit University Faculty of Medicine has put into practice the "white coat" emblem and quality standards that students and academic staff wear. A brief report on "Emblem and Quality Standards of White Coat of Bülent Ecevit University Faculty of Medicine" was presented in this article.

© 2017 Bulent Ecevit University All rights reserved.

1. Giriş

Bülent Ecevit Üniversitesinin tüm birimlerinde kalite güvence sisteminin güçlenmesi kapsamında 2016-2017 yıllarında Avrupa Üniversiteler Birliği Kurumsal Değerlendirme süreci ve Türkiye Yüksek Öğretim Kalite Kurulu Kurumsal Dış Değerlendirme sürecinden geçmiştir. Bu doğrultuda yeni kalite hedefleri geliştirmektedir. Sunulan hizmetlerin kalitesini arttırmak ve sürekli iyileştirme ilkeleri doğrultusunda çalışmaktadır. Bülent Ecevit Üniversitesi Tıp Fakültesi bünyesinde öğrenci ve öğretim elemanlarının giyecekleri "beyaz önlük amblem ve kalite standartlarını" uygulamaya koymuştur.

Bu yazıda "Bülent Ecevit Üniversitesi Tıp Fakültesi Beyaz Önlük Amblem ve Kalite

Standartları" konusunda kısa bir rapor sunulmaktadır.

Beyaz Önlük Kalite Standartlarında Güncel Durum

Üniforma aynı işi yapanların giydiği bir örnek giysidir ve mesleki bir simge olma özelliğini taşır. Üniformanın sembolik anlamı aslında o gruba üye olan bir bireyin belirli normlara uyduğunu ve bir gruba ait temel beceri ve değerlere hâkim olduğu standart rolleri sergileyeceğini vurgular. Ancak sağlık çalışanlarının üniforma giymesi simgesel değil, sağlık uygulamaları sırasında olası kontaminasyonu engellemesi nedeniyle işlevseldir.

Önlük birçok meslek grubu tarafından kullanılan bir iş üniformasıdır. Türk Dil Kurumu tarafından

önlük, laboratuvar, tezgâh ve benzeri yerlerde çalışırken giysinin kirlenmemesi için giyilen, gömlek tarzında olup etek boyu uzun olan, genellikle beyaz renkte giysi olarak tanımlanmaktadır ⁽²⁾. Beyaz renkli olmasının nedeni ise temizlik ve saflıkla özleştirilmesinden kaynaklanmaktadır. Tüm insanlar için hastane veya sağlık denince akla ilk gelen beyaz önlüktür. Sağlık sektöründe çalışan hekimler, hemşireler, ebeler, değişik görevlerdeki sağlık memurları, teknisyenler ve laborantlar genellikle beyaz renkli önlük ya da kıyafet kullanmaktadır. Bununla birlikte beyaz önlük, uzun yıllardır sağlık sektörünün temel görünümünü de yansıtmaktadır.

Beyaz önlük, hekim için çoğunlukla hastayla rahat iletişimi ve kolayca tanınmayı sağlamaktadır. Bu şekilde de önlük ile sağlık çalışanı tıp kurumunu temsil etmektedir. Beyaz kıyafetli herkesin hastanede hekim olduğu düşünülmektedir ⁽³⁾. Ayrıca meslek grupları açısından bir birinden ayırt edilemediğinden hasta, hasta yakını ile hastane personeli arasında sorunlar yaşanmakta ve bu durum zaman zaman bazı olumsuzluklara da neden olmaktadır. Hastanede ya da çalıştığı birimlerde hekimin tanınması açısından önlük önemli bir işlev görmektedir ⁽⁴⁾.

Bülent Ecevit Üniversitesi Tıp Fakültesi Beyaz Önlük Amblem Ve Kalite Standardı

Bülent Ecevit Üniversitesi misyon, vizyon ve temel değerleri ile ilişkili olarak belirlediği stratejik hedeflerine ulaşmak için kalite güvencesi sistemini benimsemiş olup ulusal ve uluslararası dış değerlendirme ölçütleri kapsamında kalite odaklı eğitim-öğretim, araştırma ve geliştirme, bölgesel/ulusal ölçekte öne çıkan toplumsal katkı faaliyetleri ile kurumun yönetim sistemini niteliksel ve niceliksel olarak geliştirmeyi esas almış ulusal ve uluslararası düzeyde etkin, verimli, rekabetçi ve girişimci bir üniversite olmayı hedeflemiştir ⁽¹⁾. Bülent Ecevit Üniversitesi tüm birimlerinde kalite güvence sisteminin güçlenmesi kapsamında bir taraftan yeni kalite hedefleri geliştirirken diğer taraftan sunulan hizmetlerin kalitesini arttırmak ve sürekli iyileştirmek için de çalışmaktadır. Bu ilkeler doğrultusunda Bülent Ecevit Üniversitesi Tıp Fakültesi, öğrenci ve öğretim elemanlarının hastanede ve eğitim uygulaması sırasında giyecekleri “beyaz önlük” amblem ve kalite standartlarını yazarak uygulamaya koymuştur.

Tıp Fakültesi Sağlık Uygulama ve Araştırma Merkezlerinde hem çalışanların sayısının fazla olması hem de hastaneye gelen vatandaşların sayısının fazla olması nedeniyle, beyaz kıyafetli

herkesin hekim olduğu düşüncesi hâkimdir. Buda bazen ciddi karışıklıklara ve sorunlara neden olabilmektedir. İşte bu düşüncelerden hareket eden Bülent Ecevit Üniversitesi Tıp Fakültesi, bu konuda bir çalışma başlatma gereği duymuştur. T.C. Sağlık Bakanlığı Tedavi Hizmetler Genel Müdürlüğü kıyafet genelgesinin esaslarına bağlı kalınarak kendi kurumu için önlük kalite standartlarının oluşturulması için bir çalışma başlatmıştır. Bu çalışmanın bir amacı da hastanede çalışan hekimlerin ve tıp fakültesi öğrencilerinin birbirinden ayırt edilebilmesini sağlamaktır. Yapılan çalışmalar sonucu, öğretim elemanları için fakülte amblemi (Şekil 1) ve öğrenciler için fakülte amblemi üzerinde öğrenciyi temsilen amblemi çevreleyen un yer aldığı bir amblem (Şekil 2) belirlenmiştir. Beyaz önlükler üzerinde bu amblemlerin bulunması, ilgili kurullarda görüşüldükten sonra Üniversitemiz Senatosunda da ele alınmış ve Senato kararı ile uygunluğu onaylanmıştır.



Şekil 1. Fakülte amblemlili önlük

Beyaz önlük kalite standartları kapsamında giyilecek olan beyaz önlük ve bu önlüğün kullanımı ile ilgili uyulması gereken kurallar aşağıda verildiği gibidir:



Şekil 2 . Stetoskoplu Önlük

1- Tıp Fakültesi öğretim elemanları ve öğrencilerinin önlüğü tek renktir ve beyazdır. Bunun tercih edilmesinin nedeni; beyaz üniformalar kiri çabuk göstererek sık yıkanmayı gerektirir ve bu da enfeksiyon kontrolü açısından önem arz etmektedir.

2- Önlükler klasik erkek yaka kesimli olacaktır; hâkim yaka tercih edilmemelidir.

3- Önlüklerin etek boyu uzun olmalıdır. Fakat diz seviyesinin altına inmemelidir.

4- Sağlık giysilerinden de beklenen yüksek giysi konforu için hareket rahatlığı, optimum ısı ve nem ayarı, iyi nem absorbe etme ve nem iletme kapasitesi, ısı geçirgenliği ve sıcaklığı dışarı verebilme, çabuk kuruma, yumuşaklık ve deriyi tahriş etmeme, hafiflik, dayanıklılık, kolay bakım, beğenilen tutum özelliklerini sunması gibi özellikleri nedeniyle önlüklerin üretiminde Alpaka kumaş kullanılması tercih edilmelidir.

5- Önlük üzerinde üç adet cep yer alacaktır. Bu ceplerden biri üst göğüs üzerinde diğer ikisi ise dış yanlarda bulunacaktır. Kadın erkek ayrımı için üst göğüs cebi kadınlarda sağ tarafta, erkeklerde ise sol tarafta bulunacaktır.

6- Önlük ön kısmında 4 adet beyaz renkli düğme bulunacaktır. Giyip çıkarmada kolaylık sağlayacaktır. Bu düğmeler, önlük giyildiği sürece her zaman kapalı pozisyonda tutulacaklardır. Çıt çıt düğmeler asla kullanılmayacaktır.

7- Önlükler klasik şekilde kol kesimiyle dikilmiş ve uzun kollu olacaktır. Kol bilek hizasında sonlanacaktır ne daha uzun nede daha kısa olmamalıdır. Kolun bitim yerinde düğme bulunmayacaktır.

8- Önlük arka kısmında bel hizasından kenarlara kadar uzanan kuşak olacaktır. Önlük arka kısmında yırtmaç bulunacaktır.

9- Bülent Ecevit Üniversitesi Tıp Fakültesi öğretim elemanlarının önlüğünde göğüs üst cebi üzerinde Tıp Fakültesi amblemi ile en az 1,5 metre uzaklıktan okunabilecek nitelikte önlüğü giyen kişinin ünvanı, adı ve soyadı bulunacaktır. Bülent Ecevit Üniversitesi Tıp Fakültesi öğrenciler için ise Bülent Ecevit Üniversitesi Tıp Fakültesi amblemini de içerecek şekilde belirlenmiş olan amblem beyaz önlüğün göğüs üstü cebinin üzerine baskı, yapıştırılmalı veya dikişli olacaktır.

10- Beyaz önlük giyen tüm öğretim elemanları ve öğrencilerin önlük giyildiği andan itibaren çıkarılana kadar tüm düğmeleri kapalı olacaktır.

Tartışma

Ülkemizde T.C. Sağlık Bakanlığı Tedavi Hizmetler Genel Müdürlüğü kıyafet genelgesi ile sağlık çalışanları için belli esaslar oluşturulmuştur⁽⁵⁾. Bu esaslara bağlı kalınarak Tıp Fakültesi öğretim elemanları ile Tıp Fakültesi öğrencilerinin birbirinden ayırt edilebilmesi için beyaz önlük kalite standardizasyonun oluşturulmasını hedefleyen bir çalışma başlatılmıştır. Öğretim elemanları için Fakülte amblemi ve öğrenciler için Fakülte amblemini çevreleyen stetoskop' un yer aldığı bir amblem belirlenmiştir. Beyaz önlük standartları belirlenirken birçok detay kapsamlı olarak ifade edilmiştir. Önlüğün rengi, kumaş türü, kol kesimi, şekli, uzunluğu, cep özellikleri vb. birçok özellik belirtilmiştir⁽⁶⁾.

Sonuç olarak; Bu çalışma ile Fakültemiz için tutarlı bir standardizasyon için çıkılan yolda kurumumuzda olumlu bir kültürel değişim oluşmasına katkı sağlanması hedeflenmektedir. Bülent Ecevit Üniversitesi Tıp Fakültesi beyaz önlük kalite standardizasyonu daha geniş bir standardizasyon çalışmalarının ilk adımını oluşturmaktadır. Bu yazı kalite ve standardizasyon konusunda uğraş veren kurumlar için kısa rapor olarak sunulmuştur. Bundan sonraki süreçlerde yapılacak her katkının kalite standardizasyonu için taşıdığı önemi büyüktür.

Kaynaklar

1. <http://kalitekomisyonu.beun.edu.tr/dosyalar/2016/12/tek/beu-kalite-politikasi.pdf>
(eriřim:20.03.2017)
2. http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&arama=gts&kelime=%C3%BCniforma&uid=53849&guid=TDK.GTS.58d4e1c0e69ba6.24556891 (eriřim:20.03.2017)
3. řahinođlu-Pelin S (1996) Hekimin Beyaz Önlüğü. 47. Konukevi Çerçevesi Semineri s. 41-56
4. şahinoğlu-Pelin S (1996) Felsefi, Bilimsel, Uygulamalı Yönleriyle - Tıp Evriminde Görsel Estetik. Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi Deontoloji Anabilim Dalı Doktora Tezi, Ankara, s.130-140
5. <http://trbism.gov.tr/images/files/mevzuat/genelgeler/saglik-hizmetleri/kiyafet-genelgesi.pdf>
(eriřim:20.03.2017)
6. <http://web.beun.edu.tr/tip/files/2017/01/beyazonlukkaliestandart.pdf> (eriřim:20.03.2017)